

Ofiary handlarzy niewolnikami dostaną pomoc od państwa

Жертви работоргівців отримають допомогу від держави

Osoby, które były eksploatowane albo sprzedawane w niewolnictwo, zostanie przyznany na Ukrainie status poszkodowanych wskutek handlu ludźmi.

W minionym roku Rada Najwyższa uchwaliła ustawę „O przeciwdziałaniu handlowi ludźmi”. Określone w niej zostały główne kierunki polityki państwa dotyczącej przeciwdziałania handlowi ludźmi, pomocy i ochrony osób poszkodowanych. W ustawie podane są także prawa osób poszkodowanych wskutek handlu ludźmi, które poprosiły o pomoc. Przewiduje ona zastrzeżenie odpowiedzialności za to przestępstwo.

Na Ukrainie działa także Państwowy Socjalny Program Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi na okres do 2015 roku. W maju 2012 roku rząd wydał rozporządzenie „O zasadach przyznawania statusu osoby, która została poszkodowana wskutek handlu ludźmi”. Ustawa, jak też rozporządzenie weszły w życie 1 stycznia 2013 roku. Wydaje się, że wszystko jest proste: poprosz o pomoc i ją dostaniesz. Ale przedstawiciele władz, którzy powinni przyznawać status ofiary handlu ludźmi, często nie wiedzą, w jaki sposób muszą te ofiary identyfikować.

Osoba, która uważa się za poszkodowaną wskutek handlu ludźmi, składa w miejscowej administracji państwowej (w przypadku obwodu wołyńskiego – to Dział ds. Rodziny, Młodzieży i Sportu), wniosek o przyznanie jej statusu. Jeżeli się te obywatelstwo, to procedura jest dokonywana w obecności tłumacza. Jeżeli jest to dziecko, to wniosek składa jego opiekun, albo osoba, która dowiedziała się o takim dziecku, – poinformowała Nina Pachomjuk, prezes organizacji pozarządowej „Wołyńskie Perspektywy”, zajmującej się przeciwdziałaniem handlowi ludźmi na Wołyniu. – Te wnioski są wpisywane w specjalnym rejestrze według wymogów Ministerstwa Polityki Społecznej. Osoby, które je złożyły, są informowane o możliwości otrzymania pomocy i jej rodzajach. Obywatelstwu i osobom bez obywatelstwa wydaje się zaświadczenie o tym, że zwrócili się oni z prośbą o przyznanie im statusu. Te zaświadczenia podają oni w służbie migracyjnej, która je rejestruje i wydaje dokumenty, poświadczając legalne przebywanie tych osób na terenie Ukrainy.

Osoba, której przyznano status poszkodowanej wskutek handlu ludźmi, przebywa pod opieką socjalnych służb ds. rodziny, dzieci i młodzieży. Ma prawo na bezpłatne udostępnienie informacji o swoich prawach i możliwościach, na pomoc prawną i psychologiczną, na czasowe schronisko, na bezpłatne ba-

dania lekarskie i leczenie, na odszkodowanie za szkody moralne i materialne od osób, które tę szkodę uczyniły (według zasad określonych w Kodeksie Cywilnym Ukrainy), na jednorazową pomoc materialną (według zasad określonych przez Gabinet Ministrów Ukrainy), na pomoc w znalezieniu pracy, na realizację prawa na edukację i dokształcanie zawodowe. Obcokrajowcy mają prawo na bezpłatnego tłumacza.

Po złożeniu wniosku urzędnik (wskazywany przez przewodniczącego miejscowej administracji państwowej) przeprowadza rozmowę. Podczas tej rozmowy osoba, która uważa się za poszkodowaną, wypełnia ankietę i podpisuje ją, potwierdzając w taki sposób podaną w ankiecie informację. Ta informacja jest konfidencjonalna i urzędnik zobowiązuje się do zachowania jej w tajemnicy. Rozgłoszenie takiej informacji jest karane.

W oparciu o informacje, otrzymaną podczas rozmowy, urzędnik w ciągu dwóch dni wypełnia rejestracyjną kartę osoby, która uważa się za poszkodowaną wskutek handlu ludźmi – mówi Nina Pachomjuk. – Jeżeli ta osoba we wniosku poprosiła o schronisko, pomoc medyczną, psychologiczną czy inną, musi dostać taką pomoc nie oczekując na przyznanie statusu.

Dział zajmujący się problemem handlu ludźmi w obwodzie jest zobowiązany w ciągu 7 dni sprawdzić informację, podaną w ankiecie. Po uprządkowaniu wszystkich dokumentów, miejscowa administracja państwowa, składa zestaw dokumentów o osobie poszkodowanej w Ministerstwie Polityki Społecznej. W ministerstwie dokumenty muszą zostać rozpatrzone w ciągu 5 dni roboczych od daty, kiedy wpłynęły. Następnie, ministerstwo informuje miejscową administrację państwową o przyznaniu statusu lub odmowie z uzasadnieniem takiej odmowy.

Status poszkodowanych wskutek handlu ludźmi przyznawany jest osobom, które eksploatowano w pracy lub seksualnie, które zmuszono do żebractwa, którym zabrano dowód osobisty, wobec których stosowana była przemoc albo jeżeli wykorzystywano sytuację życiową tych osób. Jeżeli osoba przeżywała w niebezpiecznych warunkach, jej poruszanie ograniczono, nie zapłacono obieganego wynagrodzenia, jeżeli osoba pracowała ponad normę, czyli ponad 8 godzin na dobę – można mówić o handlu ludźmi. I nie ma znaczenia, eksploato-

wano tę osobę za granicą czy na Ukrainie, ma ona prawo do obrony i pomocy! – mówi Nina Pachomjuk. – Status przyznaje się na 2 lata i może zostać przedłużony na okres nie dłuższy niż jeden rok decyzją Ministerstwa Polityki Społecznej. Osoba, której przyznano status, ma prawo na otrzymanie jednorazowej pomocy materialnej jak to przewiduje ustawodawstwo.

Materialna pomoc wypłacana jest jednorazowo. Jej wielkość to jedno minimum egzystencji dla odpowiedniej kategorii osób (dzieci do 6 lat, od 6 do 18 lat, osoby zdolne do pracy, osoby, które utraciły zdolność do pracy). Pod uwagę jest brane minimum w chwili złożenia podania o pomoc.

Wielkość jednorazowej pomocy materialnej od 1.01.2013:

- dla osób zdolnych do pracy – 1147 hrywien;

- dla osób, które utraciły zdolność do pracy – 894 hrywien;

- dla dzieci do 6 lat – 972 hrywien;

- dla dzieci od 6 do 18 lat – 1210 hrywien

Materialna pomoc wypłacana jest w ciągu miesiąca od dnia, w którym złożono podanie oraz w ramach środków, przewidzianych w budżecie państwa na podobne cele.

Osoba, której przyznano status poszkodowanej wskutek handlu ludźmi ma prawo zwrócić się do organów sprawiedliwości w celu ukarania przestępców. Ale nie może być do tego zmuszana! – zaznaczyła Nina Pachomjuk.

Obecnie na Ukrainie status poszkodowanych wskutek handlu ludźmi przyznano tylko 17 osobom. Ofiary często nie wiedzą o swoich prawach, a urzędnicy często się albo nie znają na problemie handlu ludźmi, albo nie chcą poszerzać swoich obowiązków. Ale ustawa istnieje i powszechnie obowiązuje.

Tetiana ZUBRYK

Osoby, яких експлуатували і продавали в рабство, матимуть в Україні статус постраждалих від торгівлі людьми.

Минулого року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про протидію торгівлі людьми», в якому визначено основні напрями реалізації державної політики, спрямованої на протидію торгівлі людьми, боротьбу з нею, надання допомоги та захисту постражданим особам. У законі йдеться про права постраждалих від торгівлі людьми осіб, які звернулися за допомогою. Передбачено також посилення відповідальності за правопорушення, пов'язані з торгівлею людьми.

В Україні діє також Державна цільова соціальна програма протидії торгівлі людьми на період до 2015 року. В травні 2012 року уряд прийняв Постанову «Про затвердження Порядку встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми». Закон та постанова набрали чинності 1 січня 2013 року. Здавалося б, все просто: звернувся за допомогою і тобі її надadуть. Однак представники влади, які повинні були б надавати статус жертвам торгівлі людьми, часто не знають, як їх ідентифікувати.

Osoba, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми, подає за місцем перебування до місцевої держадміністрації (у випадку Волинської області – це відділ у справах сім'ї, молоді та спорту) заяву про встановлення статусу. Якщо це іноземець, то процедура проводиться з перекладачем. Якщо дитина, то заяву подає її законний представник, тимчасовий опікун або особа, якій стало відомо про таку дитину, – розповіла Ніна Пахом'юк, керівник ГО «Волинські перспективи», що займається протидією торгівлі людьми на Волині. – Ці заяви реєструються у відповідному журналі за формою, затвердженою Міністерством соціальної політики, а особа, які їх подали, повідомляється про можливість одержання допомоги та її види. Іноземцям та особам без громадянства видається довідка про те, що вони звернулися за отриманням статусу. З цими довідками вони звертаються до міграційної служби, яка реєструє їх і надає їм право легально перебувати на території України.

Osoba, якій надали статус постраждалої від торгівлі людьми, отримує соціальний супровід у центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та має право на безоплатне одержання інформації щодо

своїх прав та можливостей, на юридичну та психологічну підтримку, тимчасовий притулок, безоплатне медичне обстеження та лікування, відшкодування моральної та матеріальної шкоди за рахунок осіб, які її заподіяли, у порядку, встановленому Цивільним кодексом України; на одноразову матеріальну допомогу в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України; допомогу в працевлаштуванні, реалізацію права на освіту та професійну підготовку. У випадку іноземних громадян – на безоплатне забезпечення перекладача.

Після того, як особа подала заяву, працівник державної установи (призначає голова місцевої держадміністрації) проводить з нею співбесіду. Під час співбесіди особа, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми, заповнює опитувальний лист і підписує його, тим самим підтверджуючи достовірність поданої у ньому інформації. Ця інформація – конфіденційна і посадова особа відразу ж оформляє розписку про нерозголошення конфіденційної інформації. Порушення цієї вимоги карається законом.

На підставі інформації, отриманої під час проведення співбесіди, посадовець упродовж двох робочих днів оформляє облікову картку особи, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми, – поінформувала Ніна Пахом'юк. – Якщо ця особа у заяві зазначила про потребу в наданні їй притулку, медичної, психологічної та іншої допомоги, то їй повинні надати цю допомогу, не чекаючи на надання статусу.

Структурний підрозділ, що займається проблемою торгівлі людьми в області, повинен упродовж семи днів перевірити достовірність інформації, що зазначена в опитувальному листі. Після оформлення всіх документів місцева держадміністрація подає пакет документів, що стосуються постраждалого від торгівлі людьми, у Міністерство соціальної політики. Тут їх мають розглянути протягом п'яти робочих днів від дати їх реєстрації. За результатами розгляду міністерство надсилає місцевій держадміністрації повідомлення про надання статусу або відмову у його наданні з обґрунтуванням причин такої відмови.

Статус постраждалих від торгівлі людьми надається особам, які потерпіли від трудової або сексуальної експлуатації, яких змушували жебракувати, забирали посвідчення особи, чинили щодо їх насильство, використовували вразливе становище. Коли особу утримували в нелюдських умовах, обмежували її пересування, не заплатили обіцяну суму коштів, особа працювала понаднормово – більше восьми годин на добу – це теж ознаки торгівлі людьми. І немає значення – експлуатували її за кордоном чи в Україні – вона має право на захист та допомогу! – додає Ніна Володимирівна. – Статус надається строком до двох років та може бути продовжений за рішенням Мінсоцполітики не більш як на один рік. Особа зі статусом має право на одержання одноразової матеріальної допомоги у встановленому законодавством порядку.

Матеріальна допомога виплачується одноразово у розмірі одного прожиткового мінімуму для відповідної категорії осіб (діти віком до 6 років, діти віком від 6 до 18 років, працездатні особи, особи, які втратили працездатність), установленою на момент звернення особи за матеріальною допомогою.

Розміри виплат одноразової матеріальної допомоги з 01.01.2013 року:

- для працездатних осіб – 1147 грн.;

- для осіб, які втратили працездатність – 894 грн.;

- для дітей віком до 6 років – 972 грн.;

- для дітей віком від 6 до 18 років – 1210 грн.

Матеріальна допомога виплачується особі не пізніше одного місяця з дня її звернення до органу соціального захисту населення у межах коштів, передбачених у державному бюджеті на такі цілі.

Osoba, яка отримала статус постраждалої від торгівлі людьми, має право на звернення до правоохоронних органів з метою покарання торгівців людьми. Однак не можна змушувати її це робити! – наголосила Ніна Пахом'юк.

На сьогодні в Україні статус постраждалих від торгівлі людьми отримало лише 17 осіб. Жертви торгівлі людьми часто неінформовані про свої права, а державні службовці часто не знаються на проблемах торгівлі людьми або не бажать розширювати коло своїх обов'язків. Однак Закон є і його потрібно виконувати.

Тетяна ЗУБРІК

Tydzień Języków Obcych / Тиждень іноземних мов

Щорічно под koniec lutego na Wydziale Stosunków Międzynarodowych Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu imienia Lesi Ukrainki, odbywa się Tydzień Języków Obcych.

Щорічно наприкінці лютого на факультеті міжнародних відносин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки відбувається Тиждень іноземних мов.

W tym roku także odbyły się Dni Języka Angielskiego, Niemieckiego, Polskiego, Francuskiego, Hiszpańskiego i Chińskiego z podsumowującym wspólnym koncertem i III Ogólnokrajowym Naukowo-Praktycznym Seminarium «Uniwersalia językowe w komunikacji międzykulturalnej».

Студенти англійстики zorganizowali przegląd filmu w języku angielskim, przedstawili widzom konkurs poezji polskojęzycznej między studentami pierwszego roku i przeprowadzili „English quizzes”.

Niemieckojęzyczne audytorium miało okazję do obejrzenia reportażu wideo o ziemiach RFN i wysłuchania wierszy w języku niemieckim w ramach recytatorskiego programu konkursowego.

Miłośnicy języka francuskiego, hiszpańskiego i chińskiego wspólnie z pracownikami Centrum Językowego «Świat» przeprowadzili konkurs obcojęzycznych łamańców językowych, szkolenie w spozrywaniu potraw po chińsku i obejrżeli otwarte zajęcie z języka chińskiego.

Instytut Polski wspólnie ze studentami przyjmował gości z Konsulatu Generalnego RP w Łucku, wystawiając fragment spektaklu w języku polskim «Pani Ministrów» przygotowanego przez teatr młodzieżowy «Dlaczego nie». Interesujący wykład o współczesnej poezji polskiej z wykorzystaniem materiałów wideo, przeprowadziła delegowana z Polski nauczycielka Jadwiga Demczuk. Najbardziej atrakcyjną w sensie fachowym, była wycieczka do Konsulatu Generalnego RP w Łucku, gdzie studenci

mogli zapoznać się z pracą lokalnych służb dyplomatycznych, dowiedzieć się o perspektywach współpracy i kontynuacji studiów za granicą.

Przez tydzień studenci prezentowali ciekawostki o tych krajach w gablotach w językach obcych, poznawali symbole zagraniczne i przygotowywali potrawy, aby przybliżyć smaki kuchni innych narodów, częstowali chętnych. Kierownictwo Katedry Języków Obcych i Wydziału składają wyrazy wdzięczności wszystkim gościom i uczestnikom, ponieważ takie imprezy poszerzają kompetencje językową młodzieży i zachęcają do dalszych studiów.

Switłana SUCHARIEWA, zdjęcie Ołeny LYTVYNOWEJ

Ninішній рік не став винятком. Почергово пройшли Дні англійської, німецької, польської, французької, іспанської та китайської мов із спільним завершальним концертом та III Всеукраїнським науково-практичним семінаром «Мовні універсалії у міжкультурній комунікації».

Студенти, котрі вивчають англійську мову, організували перегляд англійськомовного фільму, запропонували увазі глядачів конкурс англійської поезії між студентами першого курсу та провели вікторину „English quizzes”.

Німецькомовна аудиторія мала можливість переглянути відеорепортаж про землі ФРН і послухати поезію німецькою мовою у

рамках конкурсної програми декламаторів.

Любителі французької, іспанської та китайської мов спільно з працівниками Мовного центру «Світ» провели конкурс іншомовних скороомовок, майстер-клас споживання їжі по-китайськи та відвідали відкрите заняття з китайської мови.

Інститут Польщі спільно зі студентами приймав гостей з Генерального консульства РП у Луцьку, представляючи фрагмент польськомовної постановки спектаклю «Пані міністерша», підготовленої студентським театром «Dlaczego nie». Цікаву лекцію про сучасну польську поезію на основі ексклюзивних відеоматеріалів провела, запрошена з нагоди святкування, поетеса із Польщі Ядвіга Демчук. Найбільш цікавою, з огляду на фах, який здобувають студенти, стала екскурсія до Генерального консульства РП

у Луцьку, де вони могли познайомитися з роботою місцевої дипломатичної служби, дізнатися про перспективи співпраці і подальшого навчання за кордоном.

Упродовж тижня студенти представляли шедеври іноземної кухні, запрошуючи до частвування всіх бажуючих, знайомилися із зарубіжною символікою та демонстрували стінні газети іноземними мовами. Керівництво кафедри іноземних мов і факультету висловлює вдячність усім гостям і учасникам, адже такі дії розширюють мовну компетенцію молоді та заохочують до подальшого навчання.

Світлана СУХАРЕВА, фото Олени ЛИТВИНОВОЙ

Trudna wspólna ocena

O trudnościach w wypracowaniu wspólnego listu pasterskiego Kościoła rzymskokatolickiego oraz Ukraińskiego Kościoła Grekokatolickiego poinformował biskupów polskich, abp Mieczysław Mokrzycki.

6 marca metropolita lwowski zabrał głos podczas 361. zebrania plenarnego KEP (Konferencji Episkopatu Polski) w Warszawie.

Twierdzone, że „wołyńska tragedia” wynika z jakichś „wzajemnych krzywd Ukraińców i Polaków”, które ją „uwarunkowały”. W projekcie grekokatolickim mowa była o „pozabawieniu Ukraińców praw do samostanowienia na własnej ziemi” oraz o „etnicznej czystości, czyli przymusowym wysiedleniu ludności polskiej z Wołynia”. Utrzymywano, że sprawa jest bardzo zawiła i, że przed historykami jest jeszcze dużo pracy, by ją wyjaśnić.

W opinii ukraińskich biskupów obrządku łacińskiego próbowali kontynuować dość popularną w środowiskach nacjonalistycznych na Ukrainie linię zmierzającą do relatywizacji zbrodni. Trudno na przykład mówić o wysiedleniu ludności polskiej z Wołynia, skoro według zgodnej opinii historyków obydwu krajów na samym Wołyniu zginęło wówczas ponad 60 tys. osób ludności cywilnej.

„Jak w takiej sytuacji można mówić o wysiedleniu?” – pytał abp Mokrzycki. Jego zdaniem apb autorów projektów listu o chrześcijańską ocenę wydarzeń jest raczej czystą retoryką, skoro nie wspomniano o przyczynie trage-

dii - ideologii nacjonalizmu, zachęcającej do budowy jednolitego narodowo państwa bez obcych „najeźdźców”, do których zaliczano cywilną ludność polską, żydowską, ormiańską i inną.

Niebezpieczne jest uciekanie się przez autorów projektu listu do różnych eufemizmów i unikanie właściwych i adekwatnych określeń: eksterminacja, ludobójstwo, czystki etniczne. Wiadomo, że masowe mordy cywilnej ludności polskiej (i nie tylko – bo także żydowskiej, ormiańskiej oraz ukraińskiej) – nie zaś walka z regularnym wojskiem – stanowiły metodycznie zaplanowaną akcję eliminacji polskiej społeczności z obszaru Wołynia i Małopolski Wschodniej przy użyciu wszelkich najbardziej wyrefinowanych i bezwzględnych metod. „Trzeba zatem nazwać po imieniu zaborstwa – zabióstwami, tortury – torturami, bestialstwo – bestialstwem” – podkreślił abp Mokrzycki.

Kościół obrządku łacińskiego za absurdalny uznaje postawiony przez Kościół grecko-katolicki znak równości pomiędzy eksterminacją polskiego społeczeństwa a rzekomą winą polskich czynników państwowych za uniemożliwienie Ukraińcom powołania do życia własnego państwa. „Nie wolno ludobójstwa uspra-

wiedliwiać czymkolwiek, a zwłaszcza odwetem za brak realizacji narodowych ambicji ukraińskiego społeczeństwa” – stwierdził metropolita lwowski. Przypomniał, że współpracujący z hitlerowcami Ukraińcy mordowali masowo także Żydów, którzy nie utrudniali przecież realizacji państwowotwórczych planów ukraińskich.

„W tej sytuacji pojawia się pytanie – czy mamy właściwy klimat do przygotowania wspólnego listu? Czy istnieje wspólna płaszczyzna, byśmy mówili jednym głosem w tak ważnej sprawie? Obawiam się, że taka inicjatywa wspólnego listu może stać się kolejną akcją „poprawną politycznie”, która nic nie wniesie w wyjaśnienie przyczyn wielkiego zła, które spowodowało śmierć ponad 120 tys. cywilów, a sam dokument będzie kompromitował Kościół stając się świadectwem relatywizacji odpowiedzialności moralnej w przypadku wydarzeń, które mają aż nader jednoznaczny i oczywisty wydźwięk” – stwierdził abp Mokrzycki. Zazaczył, że uwagi te przedstawione Kościołowi grecko-katolickiemu, który uznał je za nie do przyjęcia. W związku z tym jego przedstawiciele zdecydowali się na jednostronne wydanie swego listu.

Складна спільна оцінка

Про труднощі у складанні спільного пастирського листа від Римо-Католицького Костелу та Греко-Католицької Церкви інформував польських єпископів архієпископ Мечислав Мокшицький.

6 березня львівський митрополит виступив під час 361-го пленарного зібрання KEP (Конференції єпископату Польщі) у Варшаві.

У греко-католицькому проекті стверджувалося, що Волинська трагедія виникає з якихось «взаємних кривд українців та поляків», котрі її «обумовили». Йшлося про «позабавлення українців прав до самоствердження на власній землі», а також про «етнічну чистку, тобто примусове виселення польського населення з Волині». Говорилися, що справа є дуже складною і що в істориків ще є чимало роботи, щоб її вирішити.

На думку українських єпископів латинського обряду, автори таких проектів пробували продовжити доволі популярну в українському націоналістичному середовищі лінію, яка має намір релативізувати злочин. Важко, наприклад, говорити про виселення польського населення із Волині, якщо, згідно з оцінками істориків обох держав, лише на Волині тоді загинуло понад 60 тис. мирного населення. «Як у такій ситуації можна говорити про виселення?», – запитав архієпископ Мокшицький.

На його думку, звернення авторів проектів листа щодо християнської оцінки подій є, швидше, чистою риторикою, якщо не згадуються

причини трагедії – ідеологія націоналізму, що заохочує до будівництва національно-одноорідної держави без іноземних «загарбників», до яких зараховують польське, єврейське, вірменське та інше мирне населення.

Небезпечним є використання авторами проекту листа різних евфемизмів та уникання відповідних і адекватних означень, а саме: винищення, геноцид, етнічні чистки. Відомо, що масові вбивства мирного польського населення (і не лише – оскільки також єврейського, вірменського та українського) – а не боротьба із регулярним військом – становили методично заплановану акцію ліквідації польського населення з території Волині та Східної Малопольщі з використанням усіх, найбільш витончених і безжалюсних методів. «Отже, необхідно називати речі своїми іменами: вбивства – вбивствами, тортури – тортурами, бузвірство – бузвірством», – підкреслив архієпископ Мокшицький.

Костел латинського обряду визнає абсурдним знак рівності, який поставила Греко-Католицька Церква, між винищенням польського народу і, нібито, виноу польських державних чинників, що унеможливили українцям втілення в життя своєї власної держави. «Не

можна виправдати геноциду будь-чим, особливо помстою за відсутність реалізації національних амбіцій українського суспільства», – наголосив львівський митрополит. Нагадав, що українці, які співпрацювали із гітлерівцями, масово знищували також євреїв, котрі не ускладнювали реалізації українських державотворчих планів.

